Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2024/618

2024 3 7

# KOMISIJOS REKOMENDACIJA (ES) 2024/618

**2023 m. gruodžio 18 d.**

**dėl atnaujinto 2021–2030 m. Švedijos integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano projekto ir dėl Švedijos priemonių suderinamumo su Sąjungos poveikio klimatui neutralumo tikslu ir tikslu užtikrinti prisitaikymo prie klimato kaitos pažangą**

**(Tekstas autentiškas tik švedų kalba)**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 292 straipsnį,

atsižvelgdama į 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 ([1]), ypač į jo 9 straipsnio 2 dalį ir 14 straipsnio 6 dalį,

atsižvelgdama į 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 ([2]), ypač į jo 7 straipsnio 2 dalį,

kadangi:

*Rekomendacijos dėl atnaujinto 2021–2030 m. Švedijos integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano (NEKSVP) projekto*

(1) Švedija atnaujinto integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano projektą pateikė 2023 m. liepos 11 d.

(2) Į nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus įtrauktini elementai nustatyti Reglamento (ES) 2018/1999 (toliau – Valdymo reglamentas) 3 straipsnyje ir I priede. 2022 m. gruodžio mėn. Komisija patvirtino valstybėms narėms skirtas gaires dėl atnaujintų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų rengimo proceso ir apimties ([3]). Gairėse pateikta geroji patirtis ir apibūdintas naujausių politikos, teisinių ir geopolitinių pokyčių energetikos ir klimato srityje poveikis.

(3) Remdamasi planu „REPowerEU“ ([4]), per 2022 ir 2023 m. Europos semestro ciklus Komisija daug dėmesio skyrė valstybių narių energetikos ir klimato srities reformoms ir investicijoms, reikalingoms energetiniam saugumui ir energijos įperkamumui didinti spartinant žaliąją ir teisingą pertvarką. Tai matyti 2022 ir 2023 m. Švedijai skirtose ataskaitose ([5]) ir Tarybos rekomendacijose Švedijai ([6]). Kiekviena valstybės narė į naujausią konkrečiai jai skirtą rekomendaciją turėtų atsižvelgti savo galutiniame atnaujintame integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane.

([1]) OL L 328, 2018 12 21, p. 1.
([2]) OL L 243, 2021 7 9, p. 1.
([3]) Komisijos pranešimas dėl valstybėms narėms skirtų 2021–2030 m. nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų atnaujinimo gairių (OL C 495, 2022 12 29, p. 24).
([4]) COM(2022) 230 *final*.
([5]) SWD(2022) 625 *final*; SWD(2023) 627 *final*.
([6]) COM(2022) 625 *final*, COM(2023) 627 *final*.

(4) Komisijos rekomendacijos, susijusios su nacionalinių tikslų įgyvendinimu pagal Pastangų pasidalijimo reglamentą ([7]) (toliau – PPR), grindžiamos tikėtinumu, kad, atsižvelgiant į lankstumo priemonių naudojimo pagal PPR taisykles, valstybės narės laikysis 2030 m. tikslų.

(5) Komisijos rekomendacijomis, susijusiomis su anglies dioksido surinkimu, naudojimu ir saugojimu, siekiama, kad būtų parengta numatomo šių technologijų diegimo nacionaliniu lygmeniu apžvalga, apimanti informaciją apie planuojamus iki 2030 m. kasmet surinkti $CO_2$ kiekius, suskaidytus pagal šaltinį: surenkamą $CO_2$ kiekį, išmestą iš įrenginių, kuriems taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB ([8]), ar iš kitų šaltinių, tokių kaip biogeniniai šaltiniai, arba surenkamą tiesiogiai iš oro; informaciją apie planuojamą $CO_2$ transportavimo infrastruktūrą; informaciją apie potencialų šalies $CO_2$ saugojimo pajėgumą ir 2030 m. planuojamus turėti įleidžiamo $CO_2$ kiekius.

(6) Komisijos rekomendacijomis, susijusiomis su rezultatais pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/841 ([9]) (Žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės reglamentas, toliau – LULUCF reglamentas), valstybės narės nulinio debeto įsipareigojimo vykdymas 2021–2025 m. (1-asis laikotarpis) ir jos nacionalinis tikslas 2026–2030 m. (2-asis laikotarpis) įvertinami atsižvelgiant į tame reglamente nustatytas lankstumo priemonių naudojimo taisykles. Komisijos rekomendacijose taip pat atsižvelgiama į tai, kad 1-uoju laikotarpiu viršytas ŠESD kiekis, apskaičiuojamas pagal LULUCF reglamentą, bus automatiškai perkeltas į PPR sistemą.

(7) Kad prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmais būtų tinkamai remiamas energetikos ir klimato kaitos švelninimo tikslų įgyvendinimas, būtina nustatyti pavojus, kuriuos gali kelti klimato kaita, ir išnagrinėti pažeidžiamumo dėl klimato kaitos aspektus ir riziką, galinčius paveikti tam tikras sritis, gyventojų grupes ir sektorius. Komisijos rekomendacijomis dėl prisitaikymo prie klimato kaitos įvertinama tai, kaip Švedija į savo atnaujintą NEKSVP integravo prisitaikymo prie klimato kaitos tikslus, kuriais atsižvelgiama į klimato keliamą riziką, kuri gali sukliudyti Švedijai įvykdyti energetikos sąjungos tikslus ir uždavinius. Jei nebus suplanuota ir įgyvendinta konkreti prisitaikymo prie klimato kaitos politika ir priemonės, kyla rizika, kad nebus įvykdyti su energetikos sąjungos aspektais siejami tikslai. Keičiantis klimatui ypatingas dėmesys turi būti skiriamas vandens išteklių valdymui, nes dėl potvynių, karščių ir sausrų poveikio energijos gamybai gali sutrikti elektros energijos tiekimas.

(8) Komisijos rekomendacijos dėl atsinaujinančiųjų išteklių energetikos siekių yra grindžiamos Reglamento (ES) 2018/1999 II priede pateikta formule, pagrįsta objektyviais kriterijais, ir tuo, kad Švedijos NEKSVP nenurodyta pagrindinė politika ir priemonės, kurios sudarytų sąlygas laiku ir ekonomiškai efektyviai užtikrinti Švedijos įnašą siekiant 2030 m. Sąjungos privalomo tikslo bent 42,5 % energijos gauti iš atsinaujinančiųjų išteklių ir įvykdyti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2018/2001 ([10]) dėl skatinimo naudoti energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių nustatytą kolektyvinį įsipareigojimą šią dalį didinti iki 45 %. Komisijos rekomendacijos taip pat grindžiamos Švedijos įnašu siekiant tos direktyvos 15a, 22a, 23, 24 ir 25 straipsniuose nustatytų konkrečių tikslų ir susijusia politika ir priemonėmis, kuriomis ji būtų greitai perkelta į nacionalinę teisę ir įgyvendinta. Rekomendacijomis parodoma, koks svarbus yra visapusiškas ilgalaikis atsinaujinančiųjų išteklių, ypač vėjo, energetikos plėtros planavimas, kad jos teikiamos galimybės būtų labiau matomos Europos gamybos pramonei ir tinklo operatoriams, kaip numatyta Europos vėjo energetikos dokumentų rinkinyje ([11]).

([7]) 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/842, kuriuo, prisidedant prie klimato politikos veiksmų, kad būtų vykdomi įsipareigojimai pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įpareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį, ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 156, 2018 6 19, p. 26), su pakeitimais, padarytais 2023 m. balandžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2023/857, kuriuo iš dalies keičiami Reglamentas (ES) 2018/842, kuriuo, prisidedant prie klimato politikos veiksmų, kad būtų vykdomi įsipareigojimai pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įpareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį, ir Reglamentas (ES) 2018/1999 (OL L 111, 2023 4 26, p. 1).

([8]) 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).

([9]) 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/841 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų ir absorbuojamų dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės, kiekio įtraukimo į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 ir Sprendimas Nr. 529/2013/ES (OL L 156, 2018 6 19, p. 1), su pakeitimais, padarytais 2023 m. balandžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2023/839, kuriuo dėl taikymo srities, ataskaitų teikimo ir atitikties taisyklių supaprastinimo ir valstybių narių 2030 m. tikslų nustatymo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/841 ir dėl stebėsenos, ataskaitų teikimo, pažangos stebėjimo ir peržiūros tobulinimo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1999 (OL L 107, 2023 4 21, p. 1).

([10]) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82) su pakeitimais, padarytais 2023 m. spalio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/2413, kuria iš dalies keičiami Direktyva (ES) 2018/2001, Reglamentas (ES) 2018/1999 ir Direktyva 98/70/EB, kiek tai susiję su skatinimu naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, ir panaikinama Tarybos direktyva (ES) 2015/652 (OL L, 2023/2413, 2023 10 31, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

([11]) Komunikatas „Europos vėjo energetikos veiksmų planas“, COM(2023) 669 *final*, 2023 10 24, ir komunikatas „ES jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos siekių įgyvendinimas“, COM(2023) 668 *final*, 2023 10 24.

(9) Komisijos rekomendacijos dėl nacionalinio įnašo siekiant energijos vartojimo efektyvumo didinimo tikslo yra grindžiamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2023/1791 ([12]) dėl energijos vartojimo efektyvumo 4 straipsniu, formule, pateikta tos direktyvos I priede, ir susijusia jos įgyvendinimo politika ir priemonėmis.

(10) Komisijos rekomendacijose ypatingas dėmesys skiriamas tikslams, uždaviniams bei įnašams ir susijusiai politikai bei priemonėms, kad būtų įgyvendintas planas „REPowerEU“ siekiant greitai atsikratyti priklausomybės nuo iškastinio kuro iš Rusijos. Jose atsižvelgiama į patirtį, sukauptą įgyvendinant priemonių rinkinį „Sutaupytos dujos – saugu žiemą“ ([13]). Rekomendacijomis parodoma būtinybė didinti energetikos sistemos atsparumą vykdant pareigas, nustatytas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/941 ([14]) dėl pasirengimo valdyti riziką elektros energijos sektoriuje ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/1938 ([15]) dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo, ir tobulinti energijos kaupimo sprendimus, laikantis Komisijos rekomendacijos dėl energijos kaupimo ([16]).

(11) Komisijos rekomendacijose atsižvelgiama į poreikį spartinti energijos vidaus rinkos integraciją siekiant didinti lankstumo reikšmę, suteikti daugiau galių vartotojams ir juos apsaugoti. Jose taip pat nurodoma, kad svarbu pagal Reglamento (ES) 2018/1999 3 straipsnio reikalavimus ir Komisijos rekomendaciją (ES) 2023/2407 ([17]) įvertinti, kiek namų ūkių patiria energijos nepriteklių.

(12) Komisijos rekomendacijomis parodoma, kaip svarbu užtikrinti, kad būtų pakankamai investuojama į švarios energijos mokslinius tyrimus ir inovacijas susijusiems kūrimo ir gamybos pajėgumams didinti, taip pat turėti tinkamą politiką ir priemones, taikomas energijai imliai pramonei ir kitam verslui, ir parodoma, kad reikia kelti nulinio ŠESD balanso pramonei reikalingos darbo jėgos kvalifikaciją, kad Sąjungoje būtų įtvirtinta stipri, konkurencinga ir švari ekonomika.

(13) Komisijos rekomendacijos grindžiamos Paryžiaus susitarimu prisiimtais įsipareigojimais palaipsniui atsisakyti iškastinio kuro, taip pat laipsniško subsidijų iškastiniam kurui panaikinimo svarba.

(14) Komisijos rekomendacija dėl investicijų poreikių suformuluota įvertinus tai, ar atnaujinto plano projekte pateikta bendra investicijų, reikalingų su visais energetikos sąjungos aspektais susijusiems uždaviniams bei tikslams įvykdyti ir įnašams užtikrinti, apžvalga, ar nurodyti finansavimo šaltiniai atskiriant privačiuosius ir viešuosius šaltinius, ar nurodytos investicijos, derančios su Švedijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu, Švedijos teritoriniais teisingos pertvarkos planais ir konkrečiai jai skirtomis 2022–2023 m. Europos semestro rekomendacijomis, ir ar pateiktas solidus makroekonominis planuojamos politikos ir priemonių įvertinimas. NEKSVP turėtų užtikrinti nacionalinės politikos ir priemonių skaidrumą ir nuspėjamumą, kad didėtų tikrumas dėl investicijų.

(15) Komisijos rekomendacijos parodo, kaip svarbu dėl plano iš anksto ir įtraukiai konsultuotis ir pagal Orhuso konvenciją ([18]) užtikrinti veiksmingą visuomenės dalyvavimą pateikiant pakankamai informacijos ir numatant pakankamai laiko, taip pat plačiai konsultuotis regiono lygmeniu.

([12]) 2023 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/1791 dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 (OL L 231, 2023 9 20, p. 1).

([13]) Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui „Sutaupytos dujos – saugu žiemą“, COM(2022) 360 *final*.

([14]) 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/941 dėl pasirengimo valdyti riziką elektros energijos sektoriuje, kuriuo panaikinama Direktyva 2005/89/EB (OL L 158, 2019 6 14, p. 1).

([15]) 2017 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1938 dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 994/2010 (OL L 280, 2017 10 28, p. 1).

([16]) 2023 m. kovo 14 d. Komisijos rekomendacija dėl energijos kaupimo – nuo iškastinio kuro nepriklausomos ir saugios ES energetikos sistemos pagrindo (OL C 103, 2023 3 20, p. 1).

([17]) 2023 m. spalio 20 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2023/2407 dėl energijos nepritekliaus (OL L, 2023/2407, 2023 10 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj).

([18]) 1998 m. birželio 25 d. Konvencija dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (Orhuso konvencija).

(16) Komisijos rekomendacijos dėl teisingos pertvarkos suformuluotos įvertinus tai, ar Švedijos plane pakankamai nuodugniai išnagrinėtas su klimato kaita susijusios ir energetikos pertvarkos poveikis visuomenei, užimtumui ir įgūdžiams ir ar nurodyta tinkama susijusi politika ir priemonės, kuriomis propaguojama teisinga pertvarka ir kartu prisidedama prie žmogaus teisių ir lyčių lygybės propagavimo.

(17) Komisijos rekomendacijos Švedijai grindžiamos jos atnaujinto NEKSVP projekto vertinimu ([19]), skelbiamu kartu su šia rekomendacija.

(18) Švedija į šias rekomendacijas turėtų deramai atsižvelgti rengdama galutinį atnaujintą integruotą NEKSVP, kuris turi būti pateiktas ne vėliau kaip 2024 m. birželio 30 d.

*Rekomendacijos dėl priemonių suderinamumo su Sąjungos poveikio klimatui neutralumo tikslu ir tikslu užtikrinti prisitaikymo prie klimato kaitos pažangą*

(19) Pagal Reglamentą (ES) 2021/1119 (toliau – Europos klimato teisės aktas) Komisija turi įvertinti nacionalinių priemonių suderinamumą su poveikio klimatui neutralumo tikslu ir su tikslu užtikrinti prisitaikymo prie klimato kaitos pažangą. Komisija įvertino Švedijos priemonių suderinamumą su šiais tikslais ([20]). Tuo vertinimu grindžiamos toliau pateikiamos rekomendacijos. Švedija turėtų deramai atsižvelgti į šias rekomendacijas ir imtis tolesnių veiksmų pagal Europos klimato teisės aktą.

(20) Būtina strategiškos ir subalansuotos prisitaikymo prie klimato kaitos politikos sąlyga yra solidus rizikos vertinimas. Jis turėtų būti grindžiamas naujausiais klimato mokslo duomenimis ir testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatais ir turėtų būti reguliariai atnaujinamas, kad būtų nustatyti dėl klimato kaitos pažeidžiamiausi gyventojai, infrastruktūra ir sektoriai. Kad visi pažeidžiami sektoriai prisitaikytų veiksmingai ir reikiamu mastu, reikalinga aukštu politiniu lygmeniu remiama ir aiškiais įgaliojimais grindžiama valdymo ir koordinavimo struktūra. Kad pagal Europos klimato teisės aktą socialinis, politinis ir ekonominis pasirengimas klimato kaitai vis gerėtų ir būtų užtikrintas anksčiau, nei pasireikš klimato kaitos poveikis, reikalingos tvirtos prisitaikymo prie klimato kaitos strategijos ir planai. Komisija, siekdama padėti valstybėms narėms atnaujinti ir įgyvendinti išsamias nacionalines prisitaikymo prie klimato kaitos strategijas, planus ir politiką, 2023 m. liepos mėn. priėmė gairių rinkinį ([21]). Investicijų į prisitaikymą prie klimato kaitos poreikis vis auga ir per ateinančius dešimtmečius dar paspartės. Didinant finansavimą kartu jam administruoti ir įgyvendinti turėtų būti skiriami pakankami pajėgumai ir pasitelkiami ekspertai, kad būtų užtikrintas kokybiškas lėšų naudojimas, būtų gebama jas įsisavinti ir būtų išvengta netinkamo prisitaikymo. Viešąjį ir privatųjį finansavimą galėtų papildyti ir novatoriško finansavimo priemonės – jos turėtų būti išnagrinėtos bendradarbiaujant su privačiuoju sektoriumi ir finansų įstaigomis.

(21) Sisteminis gebėjimas prisitaikyti prie klimato kaitos – svarbi ypatybė siekiant išvengti galimos žalos ar ją apriboti, išnaudoti galimybes ir susidoroti su pasekmėmis. Fizinis klimato kaitos poveikis kinta spartesniu tempu, nei tikėtasi. Gebėjimas prisitaikyti prie klimato kaitos turi būti gerinamas visais valdžios lygmenimis, taip pat viešajame ir privačiajame sektoriuose, be to, turi būti didinamas informuotumas apie pažeidžiamumą ir pavojus.

(22) Ekonomiškai efektyvios prisitaikymo prie klimato kaitos ir jos švelninimo galimybės yra gamtos procesais pagrįsti sprendimai, jei jų diegimas skatinamas strategiškai, politiškai ir teikiant finansavimą. Jie gali būti įgyvendinami atskirai arba integruojami į kitas prisitaikymo prie klimato kaitos ir jos švelninimo priemones ir derinami su technologiniais arba infrastruktūra pagrįstais sprendimais. Juos įgyvendinant reikia atsižvelgti į ekosistemų sudėtingumą ir numatomą klimato kaitos poveikį, vietos aplinkybes, susijusius interesus ir vertybes, taip pat į socialines ir ekonomines sąlygas,

REKOMENDUOJA ŠVEDIJAI IMTIS ŠIŲ VEIKSMŲ:

**DĖL ATNAUJINTO NACIONALINIO ENERGETIKOS IR KLIMATO SRITIES VEIKSMŲ PLANO, RENGIAMO PAGAL REGLAMENTĄ (ES) 2018/1999, PROJEKTO**

1. Pateikti projekcijas, iš kurių būtų matyti, kaip įgyvendinant esamą ir planuojamą politiką ir priemones bus pagal PPR pasiektas 2030 m. nacionalinis tikslas išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekį sumažinti 50 %, palyginti su 2005 m. lygiu. Prireikus nurodyti atitikčiai užtikrinti skirtą papildomą politiką ir priemones arba tai, kaip

([19]) SWD(2023) 923.

([20]) ES pažangos klimato politikos veiksmų srityje ataskaita, COM(2023) 653 *final*, ir Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Atskirų valstybių padarytos prisitaikymo prie klimato kaitos pažangos įvertinimas pagal Europos klimato teisės aktą“, SWD(2023) 932.

([21]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:52023XC0727(01)

tuo tikslu bus naudojamasi PPR numatytomis lankstumo priemonėmis. Papildyti informaciją apie politiką ir priemones, įskaitant priemones, taikytinas dėl kitų nei $CO_2$ teršalų, visų pirma, metano, $N_2O$ ir fluorintų dujų, išmetamų vykdant žemės ūkio veiklą, vykstant pramoniniams procesams ir naudojant gaminius. Aiškiai nurodyti šios politikos ir priemonių, įskaitant priemones, finansuojamas Sąjungos finansavimo programų, kaip antai bendros žemės ūkio politikos, lėšomis, taikymo sritį, tvarkaraštį ir, kai įmanoma, tikėtiną poveikį ŠESD kiekio mažinimui.

2. Nurodyti, kiek išmesto $CO_2$ galėtų būti surenkama kasmet iki 2030 m., taip pat nurodyti jo šaltinį. Detalizuoti, kaip bus transportuojamas surinktas $CO_2$. Nurodyti 2030 m. pasieksimą bendrą $CO_2$ saugojimo pajėgumą ir turėsimus įleidžiamo $CO_2$ kiekius.

3. Įtraukti papildomų priemonių LULUCF sektoriuje, kiekybiškai įvertinant tikėtiną jų poveikį, siekiant užtikrinti, kad šiame sektoriuje absorbuoti ŠESD kiekiai tikrai derėtų su nacionalinių inventorių metodinių peržiūrų rezultatais ir su Reglamente (ES) 2018/841 nustatytu 2030 m. ES grynojo absorbuoto kiekio tikslu −310 Mt $CO_2$e bei šalies absorbuoto kiekio tikslu −3 955 kt $CO_2$e. Pateikti aiškią informaciją, kaip viešosios lėšos (tiek Sąjungos lėšos, įskaitant bendros žemės ūkio politikos lėšas, tiek valstybės pagalba) ir privatusis finansavimas pagal sekvestruojamojo ūkininkavimo sistemas nuosekliai ir veiksmingai naudojami nacionaliniam grynojo absorbuoto kiekio tikslui pasiekti. Pateikti informaciją apie padėtį ir reikalingą pažangą, susijusią su aukštesnio lygio metodikos ir (arba) geografinių detalių duomenų naudojimu stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo reikmėms pagal Reglamento (ES) 2018/1999 V priedo 3 dalį.

4. Papildomai išnagrinėti aktualius pažeidžiamumo dėl klimato kaitos aspektus ir riziką, susiejant juos su nacionalinių uždavinių bei tikslų įgyvendinimu ir įnašų užtikrinimu ir su politika bei priemonėmis, susijusiomis su įvairiais energetikos sąjungos aspektais. Geriau apibūdinti ir kiekybiškai išreikšti sąsają su konkrečiais energetikos sąjungos tikslais ir politika, kuriuos įgyvendinti turėtų padėti prisitaikymo prie klimato kaitos politika ir priemonės. Išsamiai apibūdinti papildomą prisitaikymo prie klimato kaitos politiką ir priemones, padedančias Švedijai siekti energetikos sąjungos kontekste nustatytų nacionalinių uždavinių bei tikslų ir užtikrinti įnašus.

5. Padidinti užmojį, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis, kuria bus prisidėta prie 2030 m. ES privalomo atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslo, nustatyto Direktyvos (ES) 2018/2001 3 straipsnio 1 dalyje ir pakeisto taikant Reglamento (ES) 2018/1999 II priede pateiktą formulę, sudarytų bent 76 %. Įtraukti orientacinę trajektoriją, rodančią, kad bus pasiekti Reglamento (ES) 2018/1999 4 straipsnio a punkto 2 papunktyje 2025 ir 2027 metams nustatyti atskaitos taškai.

6. Pateikti numatytas trajektorijas ir ilgalaikį planą, kaip per ateinančius 10 metų bus diegiamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijos, ir nurodyti perspektyvas iki 2040 m. Įtraukti orientacinį inovatyvių atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų diegimo iki 2030 m. tikslą pagal Direktyvą (ES) 2018/2001 su pakeitimais. Įtraukti konkrečius tikslus, kuriais prisidedama prie pastatų ir pramonės sektorių 2030 m. orientacinių dalinių tikslų ir privalomo dalinio tikslo dėl nebiologinės kilmės kuro iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių kiekio, kuris iki 2030 m. turi būti užtikrintas pramonės sektoriuje, įgyvendinimo. Įtraukti orientacinį 2021–2030 m. centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo tikslą. Pateikti transporto sektoriaus dalinį tikslą, taikomą pažangiesiems biodegalams ir nebiologinės kilmės degalams iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, kad 2030 m. būtų pasiektas minimalus nebiologinės kilmės degalų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių lygis.

7. Detalizuoti ir kiekybiškai išreikšti politiką ir priemones, kurios sudaro sąlygas laiku ir ekonomiškai efektyviai užtikrinti nacionalinį įnašą siekiant 2030 m. ES privalomo tikslo bent 42,5 % energijos gauti iš atsinaujinančiųjų išteklių ir atsižvelgiant į kolektyvinį įsipareigojimą šią dalį padidinti iki 45 %. Visų pirma apibūdinti, kurioms atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijoms, išskyrus vėjo energijos technologijas, sparčiau plėtoti planuojama skirti specialias zonas, kuriose būtų taikomos spartesnės ir paprastesnės leidimų išdavimo procedūros, ir kaip siekiama paspartinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimą pasinaudojant galimybių skatinti pasigamintos energijos vartojimą ir energetikos bendrijų kūrimą atveriančia sistema. Aprašyti, kaip siekiama toliau plėtoti arba modernizuoti atsinaujinančiaisiais energijos ištekliais grindžiamą efektyvią centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo infrastruktūrą, be kita ko, sudarant sąlygas elektros energijos ir šildymo bei vėsinimo tinklų integracijai. Įtraukti palyginamąsias priemones, kuriomis pramonėje bus skatinama naudoti vandenilį, ir pasirengti ES prekiauti vandeniliu iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių.

8. Įvertinti energijai gaminti naudojamos miško biomasės, atitinkančios sugriežtintus tvarumo kriterijus, nustatytus Direktyvos (ES) 2018/2001 su pakeitimais 29 straipsnyje, pasiūlą šalies viduje 2021–2030 m. ir planuojamo energijai gaminti skirtos miško biomasės naudojimo suderinamumą su Švedijos pareigomis pagal peržiūrėtą LULUCF reglamentą, visų pirma 2026–2030 m., ir kartu nurodyti nacionalines priemones ir politiką tokiam suderinamumui užtikrinti. Įtraukti tolesnes priemones, kuriomis skatinama tvari biometano gamyba, atsižvelgiant į Švedijos potencialą tvariai gaminti biodujas ir biometaną ir vykdomą šių dujų gamybą, gamtinių dujų vartojimo modelį ir turimą infrastruktūrą, degazuotojo substrato ir biogeninio $CO_2$ panaudojimą.

9. Kiek tai įmanoma, pateikti tikėtiną veiksmų tvarkaraštį, kurio laikantis priimama su teisėkūra susijusi ir nesusijusi politika bei priemonės, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliamos ir įgyvendinamos Direktyvos (ES) 2018/2001 su pakeitimais nuostatos, visų pirma ankstesniuose punktuose paminėtos priemonės.

10. Vadovaujantis Direktyvos (ES) 2023/1791 4 straipsniu ir I priedu, įtraukti nacionalinį galutinės energijos vartojimo efektyvumo įnašą, kad būtų pasiektas 2030 m. Sąjungos privalomas galutinės energijos suvartojimo tikslas, arba įnašą, lygų pakoreguotam nacionaliniam orientaciniam įnašui, kurį Komisija pagal tos direktyvos 4 straipsnio 5 dalį iki 2024 m. kovo 1 d. pateiks kiekvienai valstybei narei. Vadovaujantis Direktyvos (ES) 2023/1791 4 straipsniu ir I priedu, įtraukti nacionalinį pirminės energijos vartojimo efektyvumo įnašą, kad būtų pasiektas orientacinis Sąjungos pirminės energijos suvartojimo tikslas. Įtraukti suvartojamos energijos kiekį, kurį turi sumažinti visos viešosios įstaigos, suskirstytos pagal sektorius.

11. Išsamiai išdėstyti politiką ir priemones, kuriomis siekiama užtikrinti nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo įnašą, ir išsamiai aptarti, kaip bus įgyvendinamas principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“. Nustatyti energijos taupymo priemones, kurios padėtų užtikrinti, kad iki 2030 m. būtų sutaupytas reikiamas suminis galutinės energijos kiekis, taip pat priemones, kuriomis propaguojamas energijos vartojimo auditas ir energijos naudojimo vadybos sistemos. Nurodyti patikimas energijos vartojimo efektyvumo finansavimo programas ir finansinės paramos priemones, kurios padėtų sutelkti privačias investicijas ir papildomą bendrą finansavimą.

12. Įtraukti atnaujintą užmojį iki 2050 m. užtikrinti, kad nacionaliniame pastatų ūkyje energija būtų vartojama ypač efektyviai ir jis būtų dekarbonizuotas, o esami pastatai taptų visai netaršiais. Įtraukti 2030 m. ir 2040 m. tarpines reikšmes ir pateikti jų palyginimą su naujausia ilgalaike renovacijos strategija. Pateikti daugiau informacijos apie susijusias pastatams skirtas priemones ir jų poveikį taupant energiją.

13. Išsamiau paaiškinti, kaip Švedija ketina smarkiai sustiprinti energetinio saugumo aspektą, visų pirma nustatydama aiškius energijos šaltinių įvairinimo tikslus ir toliau skatindama mažinti dujų poreikį. Išsamiai nurodyti politiką ir priemones, kuriomis artėjant 2030 m. bus įgyvendinti šie uždaviniai. Didinti energetikos sistemos atsparumą, visų pirma išsikeliant tikslą plėtoti energijos kaupimą ir pasiūlant politiką ir priemones, padedančias į energetikos sistemą integruoti būtiną prisitaikymo prie klimato kaitos aspektą. Nurodyti tinkamas branduolinių medžiagų, kuro, atsarginių dalių ir paslaugų įvairinimo ir ilgalaikio tų medžiagų, kuro ir atsarginių dalių tiekimo ir paslaugų teikimo priemones, visų pirma atsižvelgiant į griežtesnes branduolinės energetikos plėtros sąlygas, esamo reaktorių parko eksploatavimo trukmės pratęsimą ir ilgalaikį branduolinių atliekų tvarkymą. Įvertinti naftos infrastruktūros (perdirbimo gamyklos, naftos atsargų) adekvatumą, kaip tikėtina, mažėsiant naftos paklausai ir pereisiant prie mažesnio anglies dioksido pėdsako alternatyvų.

14. Pristatyti dabartinę padėtį, susijusią su priemonėmis, kuriomis, atsižvelgiant į kintančius elektros energijos srautų modelius, siekiama užtikrinti Šiaurės regiono rinkos integraciją ir kuo labiau padidinti tarpvalstybinės prekybos šiame regione pajėgumus, ir nustatyti aiškius paklausos atsako ir kaupimo tikslus ir uždavinius, kad, atsižvelgiant į lankstumo poreikių vertinimo rezultatus, būtų didinamas energetikos sistemos lankstumas. Aprašyti būdus, kaip sudaryti palankesnes energetikos sistemos integravimo sąlygas pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 su pakeitimais 20a straipsnį. Kurti konkurencingesnes mažmenines rinkas ir jose suteikti daugiau galių vartotojams.

15. Išsamiau išdėstyti strategiją, kaip, pasinaudojant bendra gerovės sistema, bus sprendžiamas energijos nepritekliaus klausimas, įtraukiant šiuo metu tokį nepriteklių patiriančių namų ūkių padėties vertinimą ir nurodant konkretų išmatuojamą energijos nepritekliaus mažinimo tikslą, laikantis Reglamento (ES) 2018/1999 reikalavimų ir atsižvelgiant į Rekomendaciją (ES) 2023/2407. Išsamiai išdėstyti konkretų politikos ir priemonių, konkrečiai skirtų energijos nepritekliaus problemai spręsti, įgyvendinimo tvarkaraštį. Paaiškinti, kaip, vadovaujantis Reglamento (ES) 2018/1999 reikalavimais, numatoma pradėti taikyti energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemoje numatytas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, skirtas energijos nepritekliui mažinti.

16. Pateikiant 2030 ir 2050 m. scenarijus, išsamiau paaiškinti nacionalinius su moksliniais tyrimais, inovacijomis ir konkurencingumu susijusius uždavinius diegti švarias technologijas, siekiant paremti pramonės dekarbonizaciją ir paskatinti verslo perėjimą prie nulinio ŠESD balanso ir žiedinės ekonomikos. Nustatyti politiką ir priemones, kuriomis skatinama rengti nulinio ŠESD balanso projektus, įskaitant tokius projektus, kurie aktualūs energijai imlioms pramonės šakoms. Apibūdinti nuspėjamą ir supaprastintą reglamentavimo sistemą, taikomą leidimų išdavimo procedūroms, ir paaiškinti, kaip bus galima prireikus paprasčiau gauti nacionalinį finansavimą. Detalizuoti politiką ir priemones, kuriomis skaitmenizuojama energetikos sistema, ugdomi su švaria energija susiję įgūdžiai ir lengviau atveriama prekyba atsparioms ir tvarioms pagrindinių nulinio ŠESD balanso komponentų ir įrangos tiekimo grandinėms.

17. Nurodyti reformas ir priemones privačiosioms investicijoms, reikalingoms siekiant energetikos ir klimato srities tikslų, telkti. Patobulinti investicijų poreikių analizę ir ją išplėsti pateikiant išsamią ir nuoseklią viešųjų ir privačiųjų investicijų – bendrų ir pagal sektorius – apžvalgą. Suskirstyti visas reikalingas investicijas pagal papildomą informaciją apie nacionalinio, regioninio ir ES finansavimo šaltinius, taip pat telksimo privačiojo finansavimo šaltinius. Glaustai aprašyti politikai ir priemonėms įgyvendinti pasirinktas finansinės paramos priemones, finansuojamas iš valstybės biudžeto ir taikant mišrų finansavimą, t. y. derinant dotacijas, paskolas, techninę paramą ir valstybės garantijas, taip pat nacionalinių skatinamąjį finansavimą teikiančių bankų vaidmenį taikant atitinkamas priemones ir (arba) tai, kaip telkiamas privatusis finansavimas. Kaip finansavimo šaltinį apsvarstyti ekonomiškai efektyvų ŠESD kiekio perdavimą kitoms valstybėms narėms pagal PPR. Pateikti solidų makroekonominio planuojamos politikos ir priemonių poveikio įvertinimą.

18. Išdėstyti, kaip į atnaujintą planą įtraukta politika ir priemonės dera su Švedijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu ir jo skyriumi „REPowerEU“.

19. Paaiškinti, kaip ir iki kada Švedija ketina panaikinti likusias subsidijas iškastiniam kurui.

20. Išsamiau apibūdinti analitinę bazę, pateikiant planuojama politika ir priemonėmis grindžiamas energetikos sistemos raidos iki 2040 m. projekcijas.

21. Pateikti išsamią informaciją apie socialinį su klimatu susijusios ir energetikos pertvarkos poveikį, jos poveikį užimtumui ir įgūdžiams arba kitokį poveikį pajamų pasiskirstymui ir apie teisingai pertvarkai paremti planuojamus uždavinius, politiką ir priemones. Nurodyti paramos formą, iniciatyvų poveikį, tikslines grupes ir skirsimus išteklius, atsižvelgiant į Tarybos rekomendaciją dėl sąžiningo perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos užtikrinimo ([22]). Įtraukti, kiek įmanoma, daugiau elementų, kad susidarytų pakankama analitinė bazė būsimam socialiniam klimato planui pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2023/955 ([23]) parengti, taip pat parodyti, kaip įvertinti apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos taikymo kuro deginimui pastatų, kelių transporto ir kituose sektoriuose keliamus iššūkius ir socialinį poveikį pažeidžiamiausiems asmenims ir nustatyti potencialius naudos gavėjus ir susijusią politikos programą. Paaiškinti, kaip NEKSVP nustatyta politikos programa padės parengti Švedijos socialinį klimato planą ir bus užtikrinta abiejų planų dermė.

22. Užtikrinti, kad rengiant planą būtų sudarytos sąlygos pagrįstą laikotarpį įtraukiai dalyvauti visuomenei, ir užtikrinti platų vietos valdžios institucijų ir pilietinės visuomenės dalyvavimą. Pateikti aiškią apžvalgą, kaip vykstant konsultacijų procesui bus sudarytos sąlygos visuomenei, t. y. visoms susijusioms valdžios institucijoms, piliečiams ir suinteresuotiesiems subjektams, įskaitant socialinius partnerius, plačiai dalyvauti rengiant atnaujinto plano projektą ir galutinį atnaujintą planą. Pateikti įvairių subjektų pareikštų nuomonių santrauką ir apibendrinti, kaip per konsultacijas pareikštos nuomonės integruotos į planą.

23. Plėtoti jau ir taip gerą regioninį bendradarbiavimą pagal tokias nustatytas regioninio bendradarbiavimo sistemas, kaip Baltijos energijos rinkos energetikos infrastruktūros ir jūros vėjo energetikos jungčių planas. Aprašyti, kaip Švedija planuoja iki 2025 m. sukurti bendradarbiavimo su kitomis valstybėmis narėmis sistemą pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 su pakeitimais 9 straipsnį.

**DĖL NACIONALINIŲ PRIEMONIŲ SUDERINAMUMO SU POVEIKIO KLIMATUI NEUTRALUMO TIKSLU IR TIKSLU UŽTIKRINTI PRISITAIKYMO PRIE KLIMATO KAITOS PAŽANGĄ PAGAL REGLAMENTĄ (ES) 2021/1119**

1. Parengti išsamų rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, ypatingą dėmesį skiriant miškų sektoriui. Sustiprinti valdymo ir koordinavimo struktūrą ir jai suteikti aiškius įgaliojimus, kad ji galėtų remti tvirtą prisitaikymo prie klimato kaitos sprendimų planavimą, diegimą ir investavimą apimant visus sektorius, gyventojų grupes ir administracijos lygmenis. Taip atnaujinti nacionalinę prisitaikymo prie klimato kaitos strategiją, kad į prisitaikymo prie klimato kaitos aspektus būtų atsižvelgiama pagrindiniuose pažeidžiamuose sektoriuose ir būtų šalinamos prisitaikymo spragos ir kliūtys. Užtikrinti, kad būtų nustatyti prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmų finansavimo viešosiomis ir privačiosiomis lėšomis mechanizmai, o biudžetai atitiktų investicijų poreikius, visų pirma prioritetiniuose pažeidžiamuose sektoriuose.

([22]) 2022 m. birželio 16 d. Tarybos rekomendacija dėl sąžiningo perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos užtikrinimo (OL C 243, 2022 6 27, p. 35).

([23]) 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/955, kuriuo įsteigiamas Socialinis klimato fondas ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/1060 (OL L 130, 2023 5 16, p. 1).

2. Gerinti veiksmų, vykdomų įvairiais valdymo lygmenimis (nacionaliniu, regioniniu, vietos), koordinavimą, kad būtų naudojamos suderintos planavimo priemonės ir būtų galima imtis koordinuotų priemonių siekiant sisteminių pokyčių.

3. Nacionalinėse strategijose, politikoje ir planuose propaguoti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ir ekosistemomis grindžiamą prisitaikymą prie klimato kaitos ir numatyti investicijų jiems diegti.

Priimta Briuselyje 2023 m. gruodžio 18 d.

*Komisijos vardu*
Kadri SIMSON
*Komisijos narė*